

HAVANK

er klopt iets niet

Over het boek

Zingende fonteinen, maanlicht-overgoten renaissance-gevels, bonte volkstaferelen, ze vormen het romantische decor voor een Italiaans Avontuur van de Schaduw, dat juist door die contrastrijke entourage des te merkwaardiger en des te boeiender is.

Het werk van wijlen Havank wordt met de regelmaat van een klok herdrukt en geen lezer zal dan ook hiaten in zijn Schaduw-verzameling hoeven aan te wijzen. In zijn eerste boeken sloot Havank zich nog angstvallig aan bij de toen heersende 'orthodoxe' traditie – gevestigd door Edgar Wallace en door een pionier als Ivans – maar in zijn latere romans kreeg de humor van zijn persoonlijke taalgebruik hoe langer hoe meer de overhand. Na Havanks dood wordt de serie voortgezet door de journalist-schrijver Pieter Terpstra, die door pers en publiek vrijwel onverdeeld is geprezen om zijn inlevingsvermogen in het hoogst merkwaardige zieleleven van de Schaduw.

Over de auteur

Henricus Fredericus (Hans) van der Kallen had al vroeg de ambitie schrijver te worden. In 1935 werd zijn droom bewaarheid toen hij bij uitgeverij AW Bruna & Zn. de succesauteur Ivans opvolgde. Van der Kallen nam hierbij het pseudoniem Havank (H van K) aan. Hij zou voor Bruna dertig zeer populaire misdaadromans schrijven, meestal met als hoofdpersoon Charles C.M. Carlier, alias de Schaduw. De detectives van Havank zijn verschenen in de bekende Zwarte Beertjes-reeks en uitgegeven met boekomslagen getekend door Dick Bruna. In totaal zijn er meer dan tien miljoen exemplaren van zijn boeken verkocht, van zes boeken werd een hoorspelbewerking gemaakt. Op 22 juni 1964 overleed Havank.

Van dezelfde auteur

Het mysterie van St. Eustache
Het raadsel van de drie gestalten
Het spookslot aan de Loire
Het probleem van de twee hulzen
De N.V. Mator
Hoofden op hol
Vier vreemde vrienden
Polka mazurka
De Schaduw grijpt in
De Cycloop
De Schaduw contra de drie dartele doodgravers
De Schaduw is terug
Lijk halfstok
In memoriam de Schaduw
De versierde bedstee
"Schaduw ... waarom?"
De man uit de verte
De weduwe in de wilgen
Deurwaardersdelirium
Het geheim van de zevende sleutel
De verkavelde bruidegom
De zwarte Pontifex
Havank-omnibus
Circus Mikkenie
Spaanse pepers
Dodemans dollars
De Schaduw & Co
Vier Schaduwen en één Spook
Caviaar en cocaïne

Colofon

Omslag: Dick Bruna

Typografie en druk: Van Boekhoven-Bosch nv Utrecht
1972 A.W. Bruna & Zoon Utrecht/Antwerpen

ISBN 90 229 0087 8

ISBN e-book 978 90 449 6082 2

De spanningsnieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van alle nieuwe spannende boeken

van A.W. Bruna Uitgevers, dé thrilleruitgever van Nederland?

Geeft u zich dan op voor onze spanningsnieuwsbrief via onze website www.awbruna.nl

Havank

Er klopt iets niet

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

EEN VOORSPEL

De Schaduw noemde de manier, waarop hij en Silvère in het Napolitaanse avontuur betrokken geraakten, natuurlijk merkwaardig. En misschien had hij niet helemaal ongelijk. Immers, niemand kon voorzien welke vreemde en tragische gevolgen er zouden voortvloeien uit het simpele feit, dat er, die milde zomeravond, in het begin van september, op een van Rome's meest romantische pleintjes twee vreemdelingen bijeen zaten.

Dat het vreemdelingen waren – en in dit geval dus geen Italianen – was zo helder als het maanlicht dat de koele gevel van het strenge renaissance-paleis vóór hen verzilverde. Echter hadden de rondom zittende Romeinen uit Trastevere ongelijk wanneer ze dachten – hetgeen vermoedelijk het geval was – dat het Duitsers waren. Beide vreemdelingen spraken Nederlands, en dus waren het Nederlanders. Tot hun schande moest echter gezegd worden, dat ze hun moedertaal behandelden op de liefderijk onverschillige manier die slechts door een jarenlang verblijf in het buitenland kan worden bijgebracht. En verder bezat de ene van het Nederlandse staatsburgerschap eigenlijk niet veel meer dan het paspoort. Een paspoort, dat aan iedere landgrens wantrouwen in overvloed zaaide en oogstte. Juist omdat het een Nederlands paspoort was, doch op naam stond van Haro Aberdeen. Hij kon evenwel niet helpen, dat zijn Engelse vader een Rotterdams meisje getrouwd had; en evenmin kon men er hem een verwijt van maken, dat het Engelse gouvernement mr. Aberdeen senior indertijd van Den Haag naar Parijs had overgeplaatst, met als gevolg, dat mr. Aberdeen junior een volkomen Franse opvoeding genoten had, die hem tot een fanatiek francofiel had gemaakt. Een belangrijk voordeel van al die verwarring van tongen en talen was echter, dat hij dientengevolge drie talen sprak als een ingeborene. Het Nederlands was echter de enige die hij met recht en reden en naar de letterlijke zin als zijn moedertaal beschouwde. Zoals ze daar samen die avond achter een indrukwekkende halve liter Frascati-wijn zaten, vormden ze een in Rome nogal opvallend duo. Beiden hadden – gelijk de overlevering het nu eenmaal wil – blond haar en blauwe ogen, benevens een legendarische en schier onblusbare dorst. Verder zweefden ze beiden rondom de vijfendertig, waren vrijgezel, en leefden van hetgeen hun fantasie opleverde – want de een zowel als de ander placht journalistiek te begaan. Hun gemeenschappelijk vaderland vonden

ze, ultra montes gezien, een heel aardig en vooral merkwaardig land met een grootse geschiedenis – natuurlijk! – maar ze hadden eveneens onveranderlijk haast er weer vandaan te komen, wanneer ze er, om deze of gene reden, langer dan een maand of zo vertoefden. Niet om het land, wèl om het klimaat. Ze vonden, dat 't er altijd zo tochtte en dat je er zoveel mensen met wintertenen en verkouden neuzen tegenkwam.

Daarbij hield de gelijkenis op. Voor de rest verschilden ze onderling evenzeer als Laurel en Hardy of Vroom en Dreesmann. De ene, Henk Verstraeten, was nogal kort en nogal gezet; de ander, Haro Aberdeen, nogal lang en nogal schraal. De verschillen gingen echter aanzienlijk dieper dan oppervlakte en uiterlijk voorkomen. Henk Verstraeten was bijvoorbeeld niet alleen zeer evenwichtig, hij was tevens gezellig van de goede aarde aards. Zeer gezellig en zeer aards. Zijn leven lag waterpas als een Delfts grachtje en vloeide kalm als olie. Een goed mens – zonder geweldige spanningen en tegenspanningen. Derhalve ook zonder hevige botsingen. Vragen zoals het Hoe en het Waarom en het Waar toe, vond hij in hoge mate van daadwerkelijk belang ontbloomt.

Zette men nu dat alles in het tegendeel om, dan ontstond er, merkwaardigerwijze, een vrij juist en scherp beeld van zijn vriend en tegenvoeter Haro Aberdeen. Vooral, indien men de lichte en donkere partijen in het beeld scherper nuanceerde.

Haro Aberdeen, half een zeer gevaarlijke dynamietpatroon, half een wijsgeer. Een mager en scherp gezicht, met een nogal hoogmoedige mond en ironische ogen. Een wandelende prent van felle contrasten; doch uit de voortdurende botsing dier tegenstellingen was een harmonisch geheel gestaag groeiende. Het viel echter niet mee, wijs uit hem te worden. Men wist niet altijd waar men met mr. Haro aan toe was. Doorgaans had men het gevoel – en niet altijd ten onrechte – dat er achter zijn uiterlijke minzaamheid en hoffelijke manieren een volslagen leegte van onverschilligheid jegens het overgrote deel van zijn medemensen school.

Piazza Santa Maria in Trastevere – heette het romantische pleintje waar de beide Hollanders, na de gehele middag door Roma Antica te hebben gezworven, tegen de avond tenslotte beland waren. Iets, dat hun trouwens vaker overkwam. Vermoedelijk omdat de wijn en de keuken er zo goed waren...

Er zong een koele fontein. Er brandde een gele lantaarn voor de straffe gevel van het palazzo en de vijf poorten van Santa Maria. Een ontzaglijk wijze witte poes zat op een drempel en droomde van Egypte. Een schorre koopman ventte glimmende olijven. Enkele kinderen probeerden al krijsend elkander ledematen uit te trekken. Een huiveringwekkend boos en dronken mannetje vertelde, dat zijn vrouw hem met de slager van het hoekje ‘de horens opzette’ en dat hij hem derhalve vandaag of morgen zou slachten. Een straat-organist begon een schrijnende zwengel te draaien en de kinderen verwisselden de oorlog voor de dans.

‘Ze zijn laat, geloof ik,’ zei Verstraeten.

Haro Aberdeen keek naar de verlichte torenklok van Santa Maria, want het dragen van horloges hadden ze in Rome reeds lang afgeleerd. Het was op slag van negen.

‘Helemaal niet,’ zei hij. ‘De ene helft heeft nog een half, de andere nog bijkans een heel uur.’

Zij hadden voor die avond een dubbele afspraak – met Romeinse en met Russische vrienden. Die laatsten, Mikael en Olga Kojevnikoff, bewoonden in de buurt van Amalfi, ten zuiden van Napels, een soort van aards paradijs, dat ze ‘Villa Riposo dei Filosofi’ gedoopt hadden. De andere helft van de afspraak, waarop Haro Aberdeen zinspeelde, betrof Romeinse kennisjes: Nicoletta Trojani en haar vriendin Angela de Romanis.

‘Bovendien,’ zei hij, langs zijn spitse neus weg, ‘komt Angela de Romanis met de Kojevnikoffs mee.’

‘Weet ik,’ zei Henk Verstraeten, met even iets geprikkelds in zijn toon. ‘Ze heeft me vanmorgen opgebeld.’

Haro Aberdeen glimlachte, niet zonder ironie. Hij kende het zwakke punt van de ander. En dat zwakke punt heette juist Angela de Romanis, die, ondanks haar naam, feitelijk geen Romeinse doch een Florentijnse was. Vandaar haar zangerig Italiaans, haar Dante-neus en haar tongval die alle hoekige medeklinkers mollig afrondde en bijvoorbeeld een K maakte tot iets dat tussen de G en de H zwierf. Korenblond, in tegenstelling met het overgrote deel der Italiaanse meisjes, had ze ogen van een eigenaardig lichte amberkleur, die soms echter plotseling de sombere tinten van een stormachtige Hollandse herfsthemel konden aannemen. Een klein en nogal grappig gesneden mondje, waarop ze geenszins gevallen scheen te zijn. Heel klein, heel tenger van gestalte – vandaar, dat Haro Aberdeen haar een kolibrie onder de vrouwtjes

placht te noemen. In ieder geval vormde ze een sterk bewijs voor de goede smaak van Henk Verstraeten.

‘Vreemd,’ zei Haro Aberdeen, peinzend; met een half oog op zijn vriend, ‘als je nagaat, dat je hoogst waarschijnlijk de een of andere dag trouwt, en er geen idee van hebt wie het zijn zal en waar ze op dit eigen ogenblik bijvoorbeeld leeft, wat ze denkt, wat ze doet en weet ik veel...’ ‘Ik denk,’ zei Verstraeten, met zijn gewone en benijdenswaardige nuchterheid, ‘dat jij kletst en dat zij – wat jou betreft – in Rome woont.’

Haro Aberdeen keek naar rechts, waar bus 130 juist bezig was zich uit een muizig nauw straatje te wringen en eindelijk het plein binnen zwaaide.

‘Ik denk,’ zei hij, ‘dat jij kletst als een klepperhout, en dat zij – wat jou betreft – in die autobus zit.’

Maar Henk Verstraeten was reeds overeind, haalde een hand door zijn oproerig krullend haar en beende de anderen tegemoet. Haro Aberdeen verdween in ‘Trattoria Galeassi’, op wier terras zij zaten, en belde zijn Romeinse girl friend op om te vragen of zij, Nicoletta, niet wat vroeger kon komen aangezien de anderen er reeds waren. Toen hij weer op het terrasje verscheen, zaten Mikael en Olga Kojevnikoff, alsmede Angela de Romanis reeds rond het latten tafeltje, terwijl Henk Verstraeten sigaretten was gaan halen bij de tabaccaio op de hoek.

‘Hallo, Vliegende Hollander...!’ begon Mikael, hem een gulle hand toestekend. ‘Nog altijd in Roma?’

Waarop mr. Aberdeen vrij sip keek; want hij haatte die benaming evenzeer als de Schaduw bijvoorbeeld de benaming ‘Charlie’.

Maar Mikael was een te aardige kerel om hem iets kwalijk te nemen.

‘Ja,’ zei Aberdeen, tussen twee zinnnetjes tegen Olga en Angela door, ‘nog steeds in Roma, en de hemel zal weten of ik er ooit vandaan kom.’

– Hij trok een stoel naar zich toe en zette zich tegenover Mikael, tussen Olga en Angela. – ‘Je kent het euvel van Rome zo goed als ik, wat? Rome grows on you. De eerste maanden vind je ’t een beroerd nest; meer een necropole dan een metropole. Dan, als je plannen in elkaar zit te zetten om weg te gaan, begin je te voelen dat je een idioot bent. Na een half jaar vind je Rome toch eigenlijk niet kwaad, lang niet kwaad. En na een jaar...’ – hij gebaarde wanhopig met zijn handen – ‘voel je je verkocht, om niet te zeggen verknocht, zit je er zo vast als een roestige spijker in oud eikehout. Rome,’ voegde hij er bij wijze van conclusie aan toe, ‘is een vampier.’

‘Wat zijn dat voor hatepaperige uitlatingen?’ vroeg Henk Verstraeten, die slechts de slotzin had gehoord.

Hij hernam zijn welberekende plaats tussen Mikael en Angela. En daarmee viel het gesprek in tweeën; want Olga Kojevnikoff sprak met Haro Aberdeen onveranderlijk Frans. Angela de Romanis had verder nog slechts belangstelling voor haar blonde Olandese, en luisterde met een soort van devotie naar diens gesprek met Mikael Kojevnikoff. Een gesprek, dat in het Duits gevoerd werd – een taal, die Angela de Romanis vrij goed beheerste.

‘Zo,’ zei Aberdeen, zich tot Olga Kojevnikoff wendend. ‘Werkelijk blij je weer eens te zien. Je wordt met de dag... ja, wat zal ik zeggen?’

‘Ouder,’ zei Olga glimlachend.

Haro Aberdeen protesteerde heftig.

‘Integendeel!’ zei hij. ‘Onaardser...’

‘H’m,’ zei Olga.

‘Onaardser,’ herhaalde Aberdeen. ‘En als O.L. Heer vandaag of morgen wegens uitbreiding van zaken nieuwe engelen moet scheppen... Wel, men zou ze op jou kunnen modelleren. Waarop ik dan plotseling hevig m’n best begin te gaan doen om in de hemel te komen.’

Nu wàs Olga Kojevnikoff een zeer bijzondere vrouw. Een Russin, uiteraard – met al het vreemde mysticisme van het Slavische ras. Zij deed Haro Aberdeen onveranderlijk denken aan een primitief ikon, dat hij, jaren geleden, gezien had – ergens in een oud klooster, diep in Joego-Slavië. Een lang en smal gezicht, met eigenaardige donkere ogen. Een levendige en beweeglijke mond. Blauwzwart haar, zo eenvoudig mogelijk gekapt – passend bij de vrijwel volmaakte vorm van hoofd en hals, waarvan de soepele lijnen met een verrukkelijke curve in de bedwelmende schouders overvloeiden. Lang en slank. Een volmaakt gemodelleerd lichaam, met harmonische rondingen, als de Venus di Cirene in het Museo delle Termini.

Mikael Kojevnikoff dankte haar, zijn groot talent buiten beschouwing gelaten, zijn maatschappelijk slagen. Aan eigen naïviteit overgelaten, zou men hem op de gebruikelijke wijze hebben uitgebuit, uitgebeend en uitgeplunderd. Overigens een aardige kerel. Een jaar of vijfenveertig. Dus aanzienlijk ouder dan Olga die amper drieëndertig telde. Een beeldhouwer, zeer à la mode, maar met grenzeloze en kwalijk verborgen minachting voor de vele snobs onder zijn clientèle. Een korte, vierkant geknipte baard. Krullend, aan de slapen even grijzend haar. Een

makkelijk zwart fluwelen jasje en een flodderdas a la Lavallière. Toch met iets van een gepensioneerd militair in houding en voorkomen; vooral wanneer hij in rok was – hetgeen overigens zelden gebeurde. Weinig spraakzaam, doch geenszins stug. Naïef als een kind; maar een gevaarlijke driftbol indien hij ontdekte, dat iemand van zijn goed vertrouwen misbruik had gemaakt om hem, bijvoorbeeld, op te lichten. Zeldzaam slordig, en vooral verstrooid. Hij zou, bij wijze van spreken, in staat zijn zelf in de stander te gaan staan en zijn wandelstok te bed te leggen. Nam hij autobus of tram, dan belandde hij meestal daar waar hij niets te maken had. Er waren over zijn verstrooidheid de dwaaste verhalen in omloop – grotendeels echter van hemzelf afkomstig.

Haro Aberdeen onderbrak op een vraag van Mikael zijn gesprek met Olga.

‘Jij komt morgen toch ook?’ Haro Aberdeen knikte.

‘Natuurlijk – zoals afgesproken. Ik had jullie willen schrijven, opbellen... maar je weet hoe dat gaat. A propos, Mike, nog nieuw werk te bewonderen?’

‘Ja – een bestelling van Quintili.’

Een blik van verstandhouding tussen Henk Verstraeten en Haro Aberdeen. Olga, die snel van de een naar de ander keek. Mikael, die natuurlijk weer niets merkte en rustig doorpraatte.

Quintili – Cesare Quintili – was een vriend van de Kojevnikoffs. Tevens bemiddelaar tussen Mikael en tal van kunsthandelaars – speciaal in Engeland en Amerika. Mikael dankte hem verscheidene zeer belangrijke opdrachten – en beschouwde hem derhalve als een soort van weldoende tovenaer. De beide Hollanders dachten er anders over. Olga liet zich over haar gevoelens zelden uit. En aangezien de vijfde van het gezelschap, Angela de Romanis, een schoonzuster was van genoemde Cesare Quintili, ging Henk Verstraeten onmiddellijk op een ander onderwerp door.

‘Goed,’ zei hij. ‘Afgesproken, dan komen Haro en ik morgenmiddag met de sneltrein naar Napels. Hoe we naar Amalfi komen, zien we wel.’

‘Blijf je lang, Henk?’ vroeg Angela de Romanis.

Henk deed om te beginnen een lange haal aan een van zijn ontelbare sigaretten. Mikael en Olga bespraken het feit, dat ze langzamerhand iets dienden te eten. Haro Aberdeen keek belangstellend naar de sterren en glimlachte, toen hij zijn vriend, tussen twee rookwolken door, in zijn schoonste Italiaans hoorde zeggen:

‘In ieder geval lang genoeg om – eh – een hoogst belangrijke zaak grondig en definitief af te doen...’

Angela gaf geen antwoord.

‘t Riekt hier naar madeliefjes,’ mompelde Haro Aberdeen.

Mr. Haro Aberdeen had overigens geen enkele fatsoenlijke of steekhoudende reden om Henk Verstraeten en Angela de Romanis er door te halen. Dat die twee van elkaar hielden, ging hem in de grond geen zier aan. Bovendien waren zijn gevoelens jegens een andere Romeinse – een zekere Nicoletta Trojani – ook niet precies die van de malse haan ten opzichte van de poelier. Iets, dat hij natuurlijk zelf zeer goed wist, doch zeer ongaarne erkende.

Die reserve verhinderde echter niet, dat mr. Haro Aberdeen op dit eigen ogenblik van zijn stoel opveerde, zich met een ‘Scusi, signori’, tussen twee welgevulde Trasteverijnen door wrong en naar de volgende autobus wandelde.

‘Buona sera, signorina Nicoletta.’

‘Goeden avond, mr. Haro.’

En, alle reserves ten spijt, hield mr. Haro haar hand langer vast dan hij zich veroorloven kon. Heel erg conventioneel wàs hij trouwens niet uitgevallen. Aldus verliepen er minstens acht tot negen seconden, eer hij zijn positieven weer bij elkaar had.

Ook Nicoletta behoorde tot die vrij gesloten vriendenkring waarvan Mikael en Olga Kojevnikoff bij wijze van spreken peter en meter waren. Er behoorden buiten de op de Piazza Santa Maria verzamelden nog enkele anderen toe, die zich echter reeds enige tijd in Amalfi, op Villa Riposo dei Filosofi bevonden. En op die villa van de Kojevnikoffs zou net het komende weekeinde een volledige reünie van de gehele kring plaats hebben. Een samenkomst, die de Schaduw weldra niet alleen merkwaardig, maar zelfs hoogst merkwaardig begon te vinden. En aangezien de Schaduw geenszins een dwaas is, had hij misschien ook ditmaal niet volkomen ongelijk.

Voor diegenen, die op dit eigen ogenblik op de romantische Piazza in Trastevere zaten, was de Schaduw echter nog een vreemde. Zij kenden hem slechts van horen zeggen – op één uitzondering na. Die ene uitzondering heette Haro Aberdeen.

‘Nee,’ zei Mikael Kojevnikoff tenslotte, na Nicoletta op zijn bekende luidruchtige wijze te hebben begroet. ‘Hier blijven? Nonsens. Laten

we naar de Cisterna gaan. In geen maanden gezien. Wat denk je er van, Olga?’

Olga maakte met haar overslanke hand een gebaar in de richting van de anderen. Henk Verstraeten ondersteunde het voorstel van Mikael Kojevnikoff, aangezien de wijn in de Cisterna minstens even goed, en de muziek er zeer genietbaar was. Angela de Romanis knikte instemmend. Haro Aberdeen vroeg met een van die charmante en hoffelijke Italiaanse wendingen ‘of het signorina Nicoletta niet zou mis- hagen?’ Maar Nicoletta verklaarde, met de soms drukkende bescheidenheid van een Romeinse, dat het haar om het even was.

‘We zijn al weg,’ zei Verstraeten, en stond op.

Dwars het pleintje over, een korte wandeling door nauwe en hobbelige straatjes. Mike Kojevnikoff met Olga voorop. Enkele meters achter hen Henk Verstraeten met zijn kolibrie – gearmd, uiteraard. Na een korte eeuwigheid tenslotte Nicoletta Trojani en Haro Aberdeen. Niet gearmd? Toch wel. Zo nauw waren de grenzen nu ook weer niet getrokken en bovendien verkeerde de sarcastische heer Aberdeen in een van zijn als champagne bruisende stemmingen. Een heel prettige sensatie, natuurlijk; maar die het gevaar in zich droeg van plotseling in te zakken en in het tegendeel te verkeren. Er liep trouwens reeds een ondertoon van sterker sentiment doorheen. Een gevolg waarschijnlijk van de omgeving en Rome’s avondlucht.

Er viel een hiaat in hun gesprek, want Nicoletta wilde naar een straatzanger luisteren die een Napolitaanse canzone zong. ‘Als ’t je niet mishaagt,’ zei zij.

‘Oh asjeblijft!’ zei Aberdeen.

Nicoletta luisterde naar het lied van de straatzanger en glimlachte op haar onnavolgbare wijs, met al de pracht van haar hagelblanke tanden. Haro Aberdeen keek bewonderend naar de rustige en harmonische schoonheid van haar profiel met de typisch Romeinse neus en de lieve kuise mond. Voor hem betekende zij de vervulling van al wat een vrouw aan charme kon bieden. Vrij groot voor een Romeinse, en slank zonder mager te zijn, stond zij fier en recht op haar sterke, goed gevormde benen. Haar gezicht had de rust van het klassieke, zonder de koelheid er van te bezitten. Maar het wonderlijkste waren haar ogen – zeer groot en zeer donker en onpeilbaar diep – met een voortdurend wisselend licht. Hij had immer de indruk, dat zij uitkeek over een onmetelijkheid in en buiten haar.

De zanger eindigde zijn lied. Nicoletta en Aberdeen offerden hun bijdrage in de kosten en vervolgden hun weg; pratend over kleine gebeurlijkheden – over de zomer die Nicoletta aan de Rivière had doorgebracht, over de genoegens van de komende dagen...

‘En als ik ’t goed zie,’ zei Nicoletta; terwijl zij de Cisterna naderden, ‘staat daar een landgenoot van je.’

Aberdeen keek echter naar het nummer en naar het landenbord van een andere wagen. Een zware, zwarte Matford. De wagen droeg een F. ‘Een Fransman,’ zei Nicoletta.

‘En wat meer is,’ zei Aberdeen, ‘een Parijzenaar.’ En daarop schoven zij de Cisterna binnen.